

akaryakıt alım ihale işinde fiyat farkları hesaplanırken formülde yer alan ve Bakanlar Kurulu Karar maddesinde tanımlanan malın teslim tarihinde geçerli bayi satış fiyatı yerine, farklı tarihlerdeki bayi satış fiyatları esas alınması kamu zararına sebebiyet vermesi(Sayıştay23)

Sayıştay Kararı – 3. Daire, 52/375, T. 23.2.2021

Fiyat Farkı

..... **ihale** kayıt numaralı “..... Alımı İşi”ne ait 5 ve 6 numaralı hakedişlerdeki fiyat farkının hatalı hesaplanması sonucu TL tutarında **kamu** zararına sebebiyet verildiği iddiasıyla ilgili olarak dosyada mevcut bilgi ve belgeler değerlendirilmiştir.

31.08.2013 tarihli ve 28751 **sayılı** Resmi Gazete’de yayımlanan “4734 **Sayılı Kamu İhale** Kanununa Göre **İhale** Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar” hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararının;

“Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde;

“Bu Esasların amacı, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idareler tarafından sözleşmeye bağlanan mal alımlarında uygulanacak fiyat farkı hesabına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir. ”,

“Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde;

“4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre Türk parası üzerinden sözleşmeye bağlanan elektrik, doğal gaz, ilaç, petrol ürünleri ve sıvılaştırılmış petrol gazı ürünleri alımlarında uygulanacak fiyat farkı Esaslara göre hesaplanır. ”,

“Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“...

ç) Fiyat farkı: Birim fiyat sözleşmelerde idareye teslim edilen mal kalemleri için; götürü bedel sözleşmelerde ise toplam teslim yüzdelerine göre teslim edilen mal miktarları için bu Esaslara göre ödenecek veya kesilecek bedeli,

...

e) Güncel endeks veya fiyat: Sözleşme hükümlerine göre malın idareye teslim edilmesi gereken veya erken teslim hallerinde teslim edildiği aya ait endeksi veya fiyatı,

...

i) Petrol ve LPG ürünleri fiyatı: Petrol ve LPG ürünlerinde bir önceki yıl gerçekleşen piyasa büyüklüklerine göre en büyük işlem hacmine sahip olduğu EPDK tarafından belirlenen ilk sekiz akaryakıt ve LPG dağıtım şirketince, ihalesi yapılan petrol ve LPG ürünü için EPDK’ya bildirilen ve EPDK’nın internet sayfasında yayımlanan İstanbul İli, Avrupa yakası için geçerli bayi satış fiyatlarının KDV hariç aritmetik ortalamasını, ilk sekiz dağıtım şirketinin tamamının ihalesi yapılan petrol ve LPG ürünü için fiyat bildirmemesi halinde

bunlardan fiyat bildirenlerin fiyatlarının KDV hariç aritmetik ortalamasını,

...

ifade eder”,

“Fiyat Farkı Hesabı” başlıklı 5 inci maddesinde;

“Fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$F = (M \times B) \times [(A2/A1)-1]$$

Fiyat farkı hesabında;

a) F: Fiyat farkı tutarını (TL),

b) M: Birim fiyat sözleşmelerde idareye teslim edilen mal kalemi miktarını; götürü bedel sözleşmelerde ise toplam teslim yüzdesini,

c) B: Sözleşme fiyatını,

ç) A1: Petrol ve LPG ürünleri için, **ihale** tarihinde geçerli petrol ve LPG ürünleri fiyatını,

d) A2: Petrol ve LPG ürünleri için, sözleşmeye göre malın teslim edilmesi gereken tarihte geçerli petrol ve LPG ürünleri fiyatını,

ifade eder. ”,

“Uygulama Esasları” başlıklı 6 ncı maddesinin onuncu fıkrasında;

“5015 **sayılı** Kanun çerçevesinde EPDK tarafından belirlenen petrol ürünlerinden benzin türleri, gazyağı, motorin türleri, kalorifer yakıtı ve fuel oil türleri ile 5307 **sayılı** Kanun çerçevesinde EPDK tarafından belirlenen LPG ürünleri için fiyat fark uygulamasına esas fiyatlar EPDK tarafından izlenerek internet sayfasında yayımlanır. ”

hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde; akaryakıt fiyat farkı ödemeleri yapılırken 5 inci maddede belirtilen formülde A2 (malın teslim edilmesi gereken tarihte geçerli petrol ve LPG ürünleri fiyatı) değişkenine 6 ncı maddenin onuncu fıkrasına göre, EPDK tarafından 4 üncü maddenin i bendinde belirtilen hüküm çerçevesinde ilan edilen fiyatların esas alınacağı belirtilmiştir.

Bahse konu akaryakıt alım işinde fiyat farkları hesaplanırken, formülde yer alan ve Bakanlar Kurulu Kararının 5 inci maddesinde A2 olarak tanımlanan malın teslim tarihinde geçerli bayi satış fiyatı yerine, farklı tarihlerdeki bayi satış fiyatlarının esas alındığı görülmüştür.

10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71 inci maddesinin birinci fıkrasında kamu zararı; “kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması” şeklinde tanımlandıktan sonra devamındaki ikinci fıkranın (a) bendinde de; “İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması” kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak durumlar arasında sayılmıştır.

Dolayısıyla; söz konusu akaryakıt alım işinde fiyat farkları hesaplanırken, formülde yer alan ve Bakanlar Kurulu Kararının 5 inci maddesinde A2 olarak tanımlanan malın teslim tarihinde geçerli bayi satış fiyatı yerine, farklı tarihlerdeki bayi satış fiyatları esas alınması kamu zararına sebebiyet vermektedir.

Ancak, toplam TL kamu zararı tutarının; tarihli ve nolu tahsilat makbuzu ile ahiz Ltd. Şti.’den tahsil edildiği, yapılan tahsilatın da tarihli ve yevmiye numaralı Muhasebe İşlem Fişi ile muhasebeleştirildiği

anlaşıldığından söz konusu tutar için ilişilecek husus kalmadığına ve yapılan tahsilatın ilamda gösterilmesine, 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 55 inci maddesi uyarınca ilamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.